

**Advies van 19 mei 2020 over de  
ontwerpnorm inzake de permanente vorming voor leden van  
het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants**

**1.** De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants hebben de Hoge Raad bij brief van 6 maart 2020 om advies verzocht in verband met een ontwerp van “norm permanente vorming” die bij beslissing van de “Raad” op 4 februari 2020 is goedgekeurd.

**2.** De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft de wettelijke taak bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen via het verstrekken, op eigen initiatief of op verzoek, van adviezen of aanbevelingen aan de regering of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.<sup>1</sup>

De Hoge Raad moet verplicht worden geraadpleegd over elk ontwerp van een norm die in uitvoering van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen moet worden vastgesteld.

Er mag niet worden afgeweken van een advies dat door de meerderheid van de leden van de Hoge Raad is goedgekeurd, indien het advies betrekking heeft op een aangelegenheid die betrekking heeft op meer dan één beroep of hoedanigheid (artikel 54, § 1, vierde lid, van de wet van 22 april 1999).

Op grond van artikel 54, § 1, derde en vijfde lid, van de wet van 22 april 1999 moet de Hoge Raad de hem gevraagde adviezen binnen drie maanden uitbrengen.

**3.** Dit verzoek om advies moet worden gezien, enerzijds, in het kader van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen (waarin het kader voor het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten [verkort: IAB]) en voor het

---

<sup>1</sup> Deze opdracht vloeit voort uit artikel 54, § 1, 2de lid, van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten [verkort: BIBF]) wordt vastgesteld en, anderzijds, in het licht van de goedkeuring van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur (*Belgisch Staatsblad* van 27 maart 2019), zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake economie (*Belgisch Staatsblad* van 22 mei 2019) in het vooruitzicht van de fusie tussen het IAB en het BIBF tot het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (verkort: IBA, in het Engels: ITAA).

4. Het verzoek om advies dat de “Raad” heeft ingediend, moet meer bepaald worden gezien in de context van de goedkeuring van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur, die thans nog maar gedeeltelijk in werking is getreden.

Zoals immers kan worden vastgesteld, bepaalt artikel 130 van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur dat “[d]eze wet [...] in werking [treedt] op de datum bepaald door de Koning, met uitzondering van de artikelen 127 tot en met 129 die in werking treden op 1 juni 2019”. [eigen accentuering]

- **Artikel 127:** oprichting van een “overgangsraad” voor een periode van vier jaar na de inwerkingtreding van dit artikel [n.v.d.r.: 1 juni 2019]
- **Artikel 128:** De minister bevoegd voor Economie en de minister bevoegd voor Middenstand dragen elk een regeringscommissaris, ambtenaar bij de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bij het Instituut voor, die elk voor een periode van drie jaar worden benoemd.

*“De regeringscommissarissen hebben het recht om elke vergadering van de overgangsraad van het Instituut bij te wonen, alsook de algemene vergadering van het Instituut. Zij hebben toegang tot alle stukken die nodig zijn voor de uitoefening van hun opdracht. Zij kunnen een vergadering van de Raad van het Instituut of een bijzondere algemene vergadering bijeenroepen.*

*De regeringscommissarissen beschikken over een termijn van vijftien dagen om gezamenlijk bij de ministers beroep in te stellen tegen de uitvoering van elke beslissing van de Raad van het Instituut, die strijdig is met het wettelijk, reglementair en normatief kader, die de solvabiliteit van het Instituut in gevaar kan brengen of die strijdig is met de goedgekeurde begroting van het Instituut bedoeld in artikel 65. ”*

- **Artikel 129** [eigen accentuering]: “De volgende wetten worden opgeheven op de datum vastgesteld door de Koning:
  - 1° de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, laatst gewijzigd bij de wet van 18 september 2017;
  - 2 de wet van 22 april 1999 betreffende de beroepstucht voor accountants en belastingconsulenten, laatst gewijzigd bij de wet van 10 april 2014.”

Aan artikel 127 van deze wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur werden met de wet van 22 februari 2020 tot wijziging van de wet van 17 maart 2019 (*Belgisch Staatsblad* van 3 maart 2020) drie paragrafen toegevoegd, die op de dag van hun officiële bekendmaking in werking zijn getreden:

- Toevoeging van een **paragraaf 4**, met nadere praktische regels voor de eerste algemene vergadering van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants te organiseren

- vóór de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019. *In casu* gaat het om de Overgangsraad, die de algemene vergadering zal bijeenroepen en leiden, niet de Raad;
- Toevoeging van een **paragraaf 5**, waarbij het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants wordt opgericht en rechtspersoonlijkheid wordt verleend, “om de opdrachten uit te voeren toevertrouwd aan de overgangsraad en de algemene vergadering bedoeld in dit artikel”;
  - Toevoeging van een **paragraaf 6**, waarin wordt gesteld dat de paragrafen 4 tot en met 5 buiten werking treden bij de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019.

5. De Hoge Raad stelt vast dat de opdrachten waarmee de **Overgangsraad** wordt belast, als volgt worden omschreven in artikel 127, § 2, van de wet van 17 maart 2019:

*“De overgangsraad oefent alle voorbereidende taken uit die noodzakelijk zijn voor de oprichting en werking van het Instituut bedoeld in artikel 2, 17°, en van zijn organen tot op de datum van inwerkingtreding van alle bepalingen van deze wet. Na de inwerkingtreding van alle bepalingen van deze wet oefent hij zijn mandaat uit door alle opdrachten bedoeld in artikel 72 uit te oefenen.”*

6. De Hoge Raad stelt vast dat de normatieve bevoegdheid door artikel 72 van de wet van 17 maart 2019 bij de Raad van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants wordt gelegd, zoals blijkt uit onderstaande relevante uittreksels uit dat artikel:

*“In overeenstemming met het artikel 62, is de **Raad van het Instituut** bevoegd voor:*  
(...)  
*2° het uitvaardigen en openbaar maken op de website van het Instituut van technische normen en aanbevelingen, specifiek voor de uitoefening van het beroep;*  
(...)

*Een norm als bedoeld in het eerste lid, 2°, is bindend. Een aanbeveling als bedoeld in het eerste lid, 2°, is eveneens bindend, tenzij in bijzondere omstandigheden gemotiveerd kan worden dat de afwijking ten aanzien van de aanbeveling geen afbreuk doet aan de criteria vastgesteld in hoofdstuk 4.*

*De normen en aanbevelingen worden in het Nederlands, het Frans en zo mogelijk in het Duits openbaar gemaakt op de website van het Instituut, met vermelding van de datum van de inwerkingtreding van de normen en aanbevelingen.”*

Op dit ogenblik beschikt de Raad van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants in ieder geval niet over die bevoegdheid, omdat dit wetsartikel niet in werking is getreden.

7. De Hoge Raad heeft onderzocht welke de aard is van het voor advies voorgelegde document en komt tot het besluit dat dit lijkt voort te vloeien uit de wet van 17 maart 2019, waarvan de bepalingen grotendeels nog niet in werking zijn getreden.

Na lezing van de opdracht die artikel 127, § 2, van de wet van 17 maart 2019 bij de Overgangsraad legt (*De overgangsraad oefent alle voorbereidende taken uit die noodzakelijk zijn voor de oprichting en werking van het Instituut bedoeld in artikel 2, 17°, en van zijn organen tot op de datum van inwerkingtreding van alle bepalingen van deze wet*), stelt de Hoge Raad zich de vraag of de Overgangsraad op dit ogenblik (al dan niet) over de normatieve bevoegdheid beschikt op grond waarvan hij de Hoge Raad advies kan vragen over een ontwerpnorm voor de permanente vorming, die op 4 februari 2020 is goedgekeurd.

Gelet op de huidige stand van het wettelijk kader van de wet van 17 maart 2019, is de Hoge Raad van oordeel dat over deze ontwerpnorm niet officieel om advies kan worden verzocht, maar dat dit ontwerp wel zou kunnen worden beschouwd als een voorbereidend document waarover ten gronde van gedachten kan worden gewisseld.

**8.** Aangezien de artikelen 79 tot en met 84 van de wet van 17 maart 2019, op grond waarvan de Hoge Raad een advies kan verstrekken aan de (Overgangs)raad van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants, op dit ogenblik nog niet in werking zijn getreden, ziet de Hoge Raad zich in elk geval genoodzaakt vast te stellen dat hij niet gemachtigd is om aan het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants een advies te verstrekken.

Bijgevolg dienen de vertegenwoordigers van de Raad van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants een nieuw verzoek om advies in te dienen zodra de wet van 17 maart 2019 in werking zal zijn getreden.

De Hoge Raad is in afwachting niettemin voorstander van een proactieve aanpak in de vorm van een voorafgaande gedachtewisseling ten gronde tussen de leden van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants en de leden van de Hoge Raad.

---